

LÄROPLAN FÖR GRUNDSKOLAN, s 16:

önskar lägga allt större ansvar på den enskilda människan, får intellektets skolning stor vikt. De kvaliteter, som särskilt bör hållas i sikte, är tankens klarhet och reda, dess rörlighet och skärpa, förmågan att pröva kritiskt och självständigt och motstå tendentiös påverkan, att analysera, jämföra och sammanfatta.

Vid sidan om uppgiften att stimulera och öva elevens tankeförmåga är uppgiften att utveckla hans känslö- och viljeliv det väsentliga på personlighetsfostrans område.

Av största betydelse är den miljö, som skolan skapar för eleverna, och den trygghet och trivsel, som de upplever där; vänlighet och förståelse parade med fasthet bör möta dem i skolan.

Ett starkt intresse för den enskilda eleven och individuell anpassning av undervisningen efter hans läggning och förmåga är viktiga förutsättningar för att skolan skall lyckas väcka och vidmakthålla studieintresse och arbetslust. Skolan bör ta vara på alla möjligheter att berika och utveckla elevernas känsloliv. Bland annat måste dess undervisning och verksamhetsformer genomsyras av en strävan att medverka till en estetisk fostran av de unga, att lära dem uppfatta och njuta av det sköna i olika former, konst, litteratur, musik och natur, samt att frigöra deras personliga uttrycksmöjligheter och på olika sätt låta dem få ge utlopp åt fantasi och spontan skaparlust.

Betydelsefulla inslag i skolans strävan att främja viljelivets utveckling är att skapa självtillit hos eleven, befrämja hans initiativkraft och hans förmåga att med noggrannhet och uthållighet arbeta för att nå uppställda mål samt utveckla hans beredskap till gott samarbete med andra. Genom sin etiska fostran skall skolan ge honom en god uppfattning om de moraliska normer, som mäs-

te gälla i sammanlevnaden mellan människor och som bär upp rättsordningen i ett demokratiskt samhälle. Han måste bli fullt medveten om innebörden av etiska begrepp som rättvisa, ärlighet, hänsyn och tolerans och om konsekvenserna av brott mot lagar och föreskrifter. Skolan bör själv så långt möjligt fungera efter normer, som eleverna accepterar, och regler, som de själva är med om att utforma. De motsättningar, som i vissa avseenden kan föreligga mellan ungdomens och de vuxnas normer och sederegler, bör skolan ta upp till diskussion och söka utjämna. Solidaritetens problem, dess värde och risker, bör klargöras.

En stor del av människans liv ägnas åt arbetet, och inte bara för läraren utan också för eleven är skolan en arbetsplats. Genom att anknyta till de ungas aktivitetsbehov, leda det och utveckla det, måste skolan sträva efter att skapa arbetsglädje. Den skall genom arbete meddela fostran för arbete. Denna arbetsfostran måste gälla allt slags arbete, praktiskt lika väl som teoretiskt. Skolan skall lära eleverna att planera sitt arbete på ett ändamålsenligt sätt och att självständigt och metodiskt tillägna sig färdigheter och kunskaper, och den skall i samband därmed hos dem grundlägga goda arbetsvanor och lämpligt studiesätt. Den bör med deras stigande ålder kunna ställa allt högre krav på arbetets kvalitet och lära dem att hysa aktning för varje slag av väl utfört arbete och därmed bidra till att utjämna skillnader i värderingar av olika yrken.

Grundskolan har även till uppgift att på lämpligt sätt förbereda samtliga elever för deras kommande verksamhet i arbetslivet. För att ta ställning till frågor om utbildning och utkomst för framtiden måste eleverna kunna så objektiskt som möjligt bedöma sina förut-